

28 жовтня – День визволення України від фашистських загарбників

Пам'ятаємо про загиблих, піклуємося про живих

Третій Тост

ГАЗЕТА ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ

2021 рік • ЖОВТЕНЬ • № 19-20 (691–692)

Київ, 19 жовтня 2021 року

ПАНЕ ПРЕЗИДЕНТЕ!

ЗВЕРТАЄМОСЬ ДО ВАС як гаранта додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина. Великі очікування надії ветеранів покладали на Вашу діяльність на посту Президента України, спрямовану на забезпечення гарантованих Конституцією України прав громадян на соціальний захист, у тому числі на відновлення порушених прав ветеранів війни на гідний рівень життя, соціального і медичного забезпечення. Але ці очікування виявилися марними. Навпаки, хід реформ, їх підготовка і проведення повністю віддзеркалили їх відверту спрямованість проти ветеранів. Звичайною практикою стала таємна підготовка законодавчих і нормативно-правових актів, ігнорування рішень Конституційного Суду, ігнорування пропозицій та зауважень ветеранських організацій, імітація консультацій з громадськістю замість широкого обговорення змісту запропонованих змін, можливих негативних наслідків у разі їх запровадження – такий шлях було обрано при підготовці чергових «сюрпризів» для ветеранів.

Держава не виконує належним чином своїх функцій. Основоположні конституційні права громадян не забезпечуються. Закони не працюють. Тотальна корупція проникає всюди і набула нечуваних масштабів. Зростає злочинність. Не здійснюються рішучі кроки щодо зупинення війни і встановлення стального миру на сході України.

Українська Спілка ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) (УСВА) об'єднує понад 100 тисяч учасників бойових дій та сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, які брали участь у бойових діях на території інших держав. Тому пріоритетними завданнями нашої діяльності є захист політичних, економічних, соціальних прав членів Спілки, сприяння вирішенню житлових проблем, в першу чергу інвалідам війни від сім'ям загиблих.

Ми вважаємо, що Україна сьогодні доведена до критичної межі. У переважної більшості громадян знижується рівень життя за всіма критеріями. Замість підвищення рівня життя з кожним днем зростають комунальні тарифи, ціни на товари й послуги... Ветерани війни вимушенні звертатись до суду за відновленням порушених конституційних

(Закінчення на 2-й стор.)

ДІАЛОГ РОЗПОЧАТО

В Офісі Президента України відбулася зустріч із представниками УСВА

Заступник керівника Офісу Президента Роман Машовець і радник – уповноважений Глави держави з питань забезпечення прав захисників України Альона Вербицька провели зустріч із представниками Української Спілки ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів), які прийшли з метою налагодження діалогу з органами державної влади.

У ЗАХОДІ ТАКОЖ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ заступники міністра у справах ветеранів, міністра соціальної політики, міністра охорони здоров'я, міністра культури та інформаційної політики, керівники профільних директоратів.

На зустрічі був запрошений очільник Національного музею історії України у Другій світовій війні, який брав участь в обговоренні експозиції, присвяченої учасникам бойових дій на території інших держав.

Представники Української Спілки ветеранів Афганістану акцентували увагу на низці проблем, які потребують розв'язання. Зокрема, це питання пільг та інших соціальних гарантій для ветеранів війни та учасників військових конфліктів поза межами країни, надання можливостей для лікування та оздоровлення таких осіб.

Воїни-«афганці» виступили за налагодження більш тісної взаємодії з Міністерством у справах ветеранів. Також вони подали свої пропозиції щодо реалізації національно-патріотичного та військово-патріотичного виховання молоді.

підгруп, які займатимуться саме цими питаннями», – розповіла Альона Вербицька, яка очолює Консультивативну раду.

За її словами, Українська Спілка ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) упродовж тижня делегує своїх представників до цих робочих підгруп, і вони самі визначать напрями їхньої роботи.

«Мое завдання у цій співпраці полягає в забезпеченні належної комунікації між представниками ветеранських організацій та центральними і місцевими органами влади. Заради цього й створювалася Консультивативна рада. Після проведення децентралізації багато повноважень щодо надання соціальних гарантій від держави делеговано на рівень місцевих органів влади – голів ОДА, РДА та новоутвореній об'єднані територіальних громад, тож з ними також потрібно буде вести діалог», – пояснила Альона Вербицька.

Радник – уповноважений Президента України повідомила, що за результатами цієї зустрічі буде напророчовано проект протокольного доручення Глави держави очільнику уряду щодо роз'язання вказаних питань з конкретними термінами виконання.

14 жовтня ми відзначаємо День захисників і захисниць України, який нероздільно пов'язаний із розвитком українського війська та його військових традицій. Щорічне державне свято встановлено Указом Президента України № 806 від 14 жовтня 2014 року. Цього дня вшановуємо воїнів, які в різні часи обороняли та обороняють їх сьогодні нашу незалежність і територіальну цілісність, усіх захисників України незалежно від службового становища й статі.

ВШАНОВУЄМО ЗАХИСНИКІВ І ЗАХИСНИЦЬ

ІСТОРІЯ СВЯТА має давню традицію. Цього дня ми святкуємо Покров Пресвятої Богородиці, за що свято отримало другу назву – Козацька Покрова. Це День Українського козацтва.

Свято пов'язане з розвитком війська від часів Русі. Найкращі традиції захисників минулого успадкували бійці сучасних Збройних Сил країни, які відстоюють суверенітет України.

Наразі наша армія активно модернізується і відновлює українські військові традиції. Наше військо стає однією з найбоєздатніших армій Європи, маючи за плечима досвід боїв на сході країни. За цей час проведено низку важливих реформ, аби військо професіоналізувалося й набуло інституційної значущості в країні.

Українська армія береже боїві традиції предків та імена героїв від воїнів-русьичів і козаків. Тому у війську з'явилися назви легендарних українських полковод-

ців і уславлених підрозділів минулого.

Тягливі покоління знайшли відображення і в елементах одностроїв – шапка-«мазепинка», нарукавний тризуб. Гасло «Слава Україні» – «Героям слава» стало офіційним вітанням українського війська.

Поряд із чоловіками на захист Батьківщини завжди ставали жінки. Понад 30 тисяч жінок сьогодні пліч-о-пліч із чоловіками служать на передовій, освоїли спеціальності снайпера, кулеметника, розвідника, механіка, інструктора, медика. Саме тому тепер ми відзначаємо це свято з новою назвою як День захисників і захисниць України.

У День захисників і захисниць України ми вшановуємо сучасних захисників країни та героїв різних епох нашої історії. Це день, коли необхідно згадати загиблих і подякувати всім громадянам, які присвятили життя захисту Української держави.

Київ, 19 жовтня 2021 року

ПАНЕ ПРЕЗИДЕНТЕ!

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

прав. Ветерани стали непотрібними власній державі, і вона довела їх до зубожіння.

Так, у **Верховній Раді** прийнято багато законодавчих актів, які противічать Конституції України й зводять наївець норми Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (зокрема, Закон України «Про оренду державного та комунального майна»). На розгляді ще багато законопроектів, які подаються Урядом України, що погіршують соціальний захист ветеранів війни, пропонують перекласти більшу частину фінансової складової на бюджети громад (пройзд, ремонти, зв'язок, медичне забезпечення та інші), вводять нову термінологію. Але треба пам'ятати, що на захист Батьківщини і на виконання міжнародних військових завдань своїх громадян посилає держава, а не територіальна громада.

Кабінет Міністрів приймає постанови, що скасовують окремі статті Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (щодо забезпечення державної підтримки організацій ветеранів війни, надання статусу особам, на які розповсюджується дія ветеранського закону, транспортні перевезення (міські та міжміські), стоматологічне лікування (протезування), госпітальнє лікування).

Консультивативна рада у справах ветеранів війни, сімей загиблих (померлих) захисників України при Президентові України, яка повинна об'єктивно інформувати Президента України про реальний стан справ у ветеранському середовищі, цього не робить. Тому ми неодноразово звертались до Вас, керівників міністерств з проханням про проведення зустрічі, на якій обговорити наявні проблеми. Але Ви та за Вашим прикладом керівники органів законодавчої виконавчої влади ухиляєтесь від безпосереднього спілкування з ветеранами Афганської війни – членами Української Спілки ветеранів Афганістану, що свідчить про небажання влади почути ветеранів і спільними зусиллями знайти вирішення наявних проблем.

Спокійно і без негативних емоцій не можна говорити про роботу профільного **Міністерства у справах ветеранів України**, яке не довело свою спроможність ефективно реалізовувати державну політику стосовно ветеранів. Ветеранам незрозуміло, чим займається ця структура з чималеньким штатом?

Міністерство охорони здоров'я разом з **НСЗУ** продовжує реалізацію згубних реформ, які обмежують права ветеранів на безоплатну медичну допомогу. Як наслідок, починаючи з 2020 року, категорії ветеранів війни практично залишилися без державних гарантій з медичного обслуговування. Ветеранські госпіталі приреченні на закриття. Встановлені норми їх фінансування не відповідають сучасним потребам.

Хто, як не саме **Міністерство соціальної політики**, довело українських ветеранів до зубожіння? Це відомство постійно намагається всіляко обійти законодавство України, щоб знизити для ветеранів війни державні соціальні стандарти і компенсації.

Ветеранів бентежить те, що **Міністерство культури та інформаційної політики** зовсім не формує позитивний образ захисника Вітчизни, ветерана війни, аж ніяк не реалізовує державну політику відновлення і збереження національної пам'яті, звело наївець військово-патріотичне виховання в музеях установах, зухвало нищить військово-історичні музеї про ветеранів різних поколінь.

Виходячи з цього, ми вкотре наполягаємо:

- на обособисті зустрічі Президента України з активом Української Спілки ветеранів Афганістану;
- на рішучих діях з боку влади України щодо встановлення миру на сході України;
- на звільненні з займаних посад керівників Міністерства соціальної політики, Міністерства охорони здоров'я, Міністерства культури та інформаційної політики, Міністерства у справах ветеранів;
- на знятті з розгляду у Верховній Раді законопроектів, які звужують соціальний захист ветеранів, принижують їхню честь і гідність;
- на введенні державного медичного страхування ветеранів війни;
- на 100 % забезпечити надання медичної допомоги ветеранам війни;
- на забезпечені житлом ветеранів (які десятиліттями перебувають у квартирній черзі);
- на внесені зміни до порядку формування громадських рад при центральних органах виконавчої влади в місцевих державних адміністраціях.

Пропонуємо:

- внести зміни до чинного ветеранського закону у відповідності до сучасних вимог;
- створити єдиний Кодекс державних соціальних гарантій для ветеранів;
- внести зміни до складу Консультивативної ради у справах ветеранів війни, сімей загиблих (померлих) захисників України при Президентові України, ввести до її складу керівників найбільш численних, структурованих всеукраїнських громадських організацій та загально визнаних і шанованих представників ветеранської спільноти;
- щоб кожен автор і виконавець нормативно-правових актів, які призводять до погіршення медичного, соціального і пенсійного забезпечення ветеранів, ніс персональну відповідальність (у тому числі фінансову) за програні державою суди громадянам (пенсії, доплати та інші);
- при призначенні на державні посади надавати пріоритетність ветеранам війни і військової служби, а також особам, які мають досвід служби у Збройних Силах і правоохоронних органах.

Ми вкотре наполегливо вимагаємо взяти до розгляду і виконання наші вимоги й пропозиції, щоб у подальшому не провокувати ветеранів на більш рішучі дії.

За дорученням Правління УСВА
С. ЧЕРВОНОПІСЬКИЙ,
голова УСВА.

25 РОКІВ тому в Ніжині на Чернігівщині було відкрито пам'ятник землякам, які загинули в Афганістані, воїнам-інтернаціоналістам, у сквері на розі вулиці Т. Шевченка і 3-го мікрорайону.

Пам'ятник складається із двох незалежних частин, які створюють ансамбль. Перша частина – це нахилені одна до одної дві бетонні площини, облицьовані гранітом і декоративним алюмінієм. Друга частина – фігура воїна-«афганця» із бронзи, що встановлена на глибі із монолітного граніту.

3 НАГОДИ Дня ветерана та Дня захисників і захисниць України у Києві на центральній алеї парку «Молодіжний» біля пам'ятного знаку учасникам бойових дій в Афганістані й на території інших держав Українська Спілка ветеранів Афганістану за участю керівництва Деснянського району столиці, ветеранських організацій і духовенства провела урочисті заходи. Зокрема, відбулося покладання квітів, панахида за воїнами, загиблими в Афганістані та під час АТО-ООС, нагородження активістів ветерансько-волонтерського руху, концерт, пригощання солдатською кашею.

ШЕПЕТІВЧАНИ ВІДЗНАЧИЛИ 35-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ

Дата

У День захисників і захисниць України члени Шепетівської спілки ветеранів Афганістану на Хмельниччині взяли участь у мітингу-реквіємі та поклали квіти на місці майбутнього пам'ятника майбутнім бійцям на сході країни.

«СОЛДАТ ВІЙНИ не обирає» – такі слова викарбувано на меморіальному комплексі загиблим воїнам-інтернаціоналістам в місті Хмельницькому. «Афганці» поклали квіти біля вічного вогню та «Чорного тюльпана».

А ще цього дня відбулася ювілейна знакова подія – 35 років створення Шепетівської СВА. На урочистостях, присвячених цій даті, було сказано гарні вітальні слова гостями ветеранів-«афганців»: міським головою Віталієм Бузилем, його заступником Віталієм Янушевським, керівниками відділу у справах сім'ї, молоді та спорту Наталією Стасюк та Аллою Гайдай, народним депутатом України сьомого скликання Романом Мацюлою. З великою увагою присутні слухали першого капелана гарнізону міста Шепетівки, настоятеля храму святих мучениць Віри, Надії, Любові та їх матері

мів, прещиплювали почуття відповідальності, згуртованості, братерства.

З того часу, як закінчилася війна, «афганці» не розгубили вміння передавати досвід, опікуватись підростаючим поколінням, не забувають сивочолих побратимів, всіляко допомагаючи їм.

Микола Приступа – голова обласної Спілки ветеранів Афганістану подякував жінкам, які підтримували своїх чоловіків, що воювали у ті часи, і які нині є опорою, вручив нагороди від УСВА та обласної спілки.

Було вручено також нагороди від міської ради, громадських організацій ветеранів.

Учасник бойових дій в Афганістані Леонід Мицак передав вітання з ювілем від Полонської СВА і виступив з концертною програмою, а шепетівчанин Vadim Sivnitskyj потішив присутніх віртуозною грою на скрипці.

Володимир ПІПІЧ, член Шепетівської СВА.

Наша история

ЛЕГЕНДАРНЫЕ КОМАНДУЮЩИЕ 40-Й ОБЩЕВОЙСКОВОЙ АРМИИ ТУРКЕСТАНСКОГО ВОЕННОГО ОКРУГА

Генерал армии
Дубынин Виктор ПетровичТАКИЕ КОМАНДИРЫ
РОЖДАЮТСЯ РАЗ В СТО ЛЕТ

*Из публикации: Грачев П. С. Такие командиры рождаются раз в сто лет.
Газета «Красная звезда» 26.03.2003 г.*

НАШЕ ЗНАКОМСТВО с Виктором Петровичем Дубынином началось с приятной для меня неожиданности. Ведь как бывает, когда приезжаешь на новую должность? Войдешь в кабинет к начальству, щелкнешь каблуками: такой-то в ваше распоряжение прибыл. Тебе пожелают успехов, буркнут что-нибудь руководящее, и дело с концом. С Дубынином – в ту пору заместителем командующего армией – получилось иначе. Успеха он мне, конечно, пожелал. А потом попросил разрешения... у меня поучиться!

Конечно, я в свое время уже отвоевал в Афганистане два года командиром отдельного полка, у меня был боевой опыт, я знал обстановку, а теперь прибыл туда снова – уже на должность командира 103-й воздушно-десантной дивизии. Дубынин же находился в Кабуле недавно и только вникал в особенности горной партизанской войны. Так что если разобраться, то по существу он был, может быть, и прав. Но по форме такая просьба от вышестоящего начальника была абсолютно неожиданной! За годы службы в армии я перевидел многих начальников, но ни один из них не допускал мысли, что их подчиненный может быть в чем-то опытнее их... Дубынин был первым.

С ним было приятно общаться, но еще лучше рядом с ним было воевать! Причем не только мне – всем. Бывало, на постановке задачи, когда объявляешь офицерам: «Приказом командующего 40-й армии руководить боевыми действиями назначен генерал Дубынин Виктор Петрович», – в ответ всегда звучали аплодисменты. А когда армия так относится к командиру – считай, успех обеспечен!

Он был настоящим полководцем. Работал практически круглосуточно. Спал по три-четыре часа, не больше. Как ему ни позвонишь или ни заедешь, он всегда в кабинете – сидит над огромной картой. «Садись-ка. Смотри, здесь спецназ попал в засаду, надо помочь... Как думаешь, пройдут в этот район без потерь?...» Вроде бы встречались с ним часто, но за каким-то другим занятием я его редко видел. Все его мысли были об одном: как лучше провести операцию, обеспечить войска, провести колонну... Ни о чем другом не думал, ни на что не отвлекался, я только диву давался: как выдерживал человек? Не любил он и столпий. Дубынин если рюмку выпивал, то сразу поднимался из-за стола. Думаешь: ну, наконец-то выпьется командарм. Нет, опять уходил к себе в кабинет, закрывался там... Работал как вол.

Сам он к еде относился очень нетребовательно. Разве что картошку с тушеникой любил и меня, кстати, к этому блюду приучил. Он ведь деревенский человек, из простой семьи. Но при этом был интеллигентом. После боевых действий у командующего всегда проводились «разборы полетов». Дубынин очень редко повышал голос, и то в основном, когда по халатности какого-нибудь командаира не выполнялась боевая задача или случались потери.

Я старался его не подводить, да и 103-я воздушно-десантная дивизия все же считалась одной из лучших в армии, хорошо воевала. Но, бывало, и мне доставалось: «Павел Сергеевич, вы действовали в целом неплохо, но вот тут и тут у вас просчеты. Вы должны были лучше подготовиться к операции». Он даже матом не умел ругаться! Но так отчитывал, что иной раз уходишь от него – проклинаешь себя, думаешь: лучше бы накричал. И никогда не позволял себе критиковать старших офицеров в присутствии подчиненных. Выслушает доклад, виду не покажет, а потом пригласит в кабинет и там уж выскажет все по полной программе. Это он умел. Тихо и спокойно, но аж мурашки бегали по спине.

Он был смелым человеком. Сам летал и ездил повсюду, подставляясь под пули и не считаясь с опасностью. И не боялся брать

говорят, что у вас есть шанс на излечение. На это не будем обращать внимания. Если бы я знал, что вы безнадежно больны, то не предложил вам эту должность. Приезжайте в Москву, будем с вами беседовать».

Прибыл он через два дня в Москву, мы с ним обнялись, вспомнили наши афганские годы. Я сказал ему: «Вы будете начальником Генерального штаба. Я решил окончательно!» И тут как раз – звонок президента. Я поднялся трубку, докладываю: «Борис Николаевич, у меня тут находится Дубынин Виктор Петрович, я предлагаю назначить его на должность начальника Генерального штаба». «Знаю-знаю, привет ему передавай», – сказал Ельцин. «Так чего передавать – вот он сам тут сидит», – ответил я. «Ну, тогда передай ему трубку!». Дубынин побелел даже.

ровать ministra обо всем происходящем тоже не было недостатка. Дошли эти разговоры и до Дубынина. Мне он об этом не проронил ни слова. Просто зашел однажды и спокойно говорил: «Мне необходимо собрать заместителей ministra, я хотел бы, чтобы и вы тоже присутствовали».

Ну я доверял ему безгранично, в подробности не стал вникать – назначил совещание. К условленному часу все собирались в моем кабинете. Дубынин попросил у меня слова. Говорил он недолго, минут пять, и сказал примерно следующее: «Все вы меня знаете, не один год, и я вас тоже. Мы с вами вместе воевали, дружили, служили на разных должностях. Сегодня все мы – сотрудники министерства обороны и министр у нас – Грачев. Я знаю, что некоторые из вас позволяют себе высказывания, которые дискредитируют ministra. Как начальник Генерального штаба хочу вас предупредить: если эти разговоры не прекратятся, приму все меры к тому, чтобы тут же уволить любого из вас из рядов Вооруженных Сил, несмотря на наши многолетние отношения...»

Когда мы остались вдвоем, я подошел к нему и обнял. С тех пор, я думаю, у меня было полное право вообще отменить всяческую субординацию в наших отношениях и считать его просто одним из самых близких своих друзей.

А все закулисные разговоры после того совещания притихли. Все действующие лица приходили потом ко мне по одному – оправдываться, и у меня тогда еще сохранились иллюзии на их счет, но в конечном счете Дубынин оказался прав: они меня не поддержали. Опереться, полностью доверять я мог только Петровичу.

Планы у нас с ним были грандиозные – постепенная, продуманная реформа армии, переход на новую технику, новое штатное расписание... Он успел очень многое сделать на посту начальника Генерального штаба, но еще больше – не успел. Ему просто не хватило времени: болезнь прогрессировала. В 1992-м он лег в госпиталь. Начальник медицинской службы Иван Михайлович Чиж доложил мне, что жить Виктору Петровичу осталось недолго. Я навещал его практически через день.

За неделю до его смерти я должен был улететь в командировку на Дальний Восток. А тут как раз Чиж доложил: жить Виктору Петровичу остались считанные дни. И я решил, что не могу просто так с ним проститься, что должен хоть как-то отблагодарить этого человека за все, что он для меня сделал.

Да и не во мне дело. Такие командиры, как он, рождаются раз в сто лет. Я ведь прекрасно понимал: на моем месте, на посту ministra, конечно, должен был быть Дубынин. И если бы не болезнь, я бы уговорил Ельцина поменять нас местами: я бы стал у Виктора Петровича заместителем. Или с радостью вернулся бы в ВДВ. Każdy должен заниматься тем, что умеет, чему его учили. А меня учили десантной науке...

Я позвонил Ельцину, объяснил ему все и попросил, не откладывая, подписать указ о присвоении Виктору Петровичу Дубынину звания генерала армии. Президент меня понял, указ был подписан сразу же. Я вызвал начальника тыла и отдал распоряжение: к завтрашнему дню должна быть сшина новая форма для генерала армии Виктора Петровича Дубынина. На завтра форма была готова, и я отправился в госпиталь. Когда я вошел в палату, он, превозмогая боль, встал мне навстречу, хотя к тому времени не вставал с кровати уже неделю.

«Виктор Петрович! Указом Президента Российской Федерации вам присвоено звание генерала армии», – сказал я, давя в себе слезы. Вручил ему погоны, помог надеть китель...

Через три дня он умер.

(Окончание на 5-й стр.).

увольняются в запас... На кого опереться, чтобы сдвинуть всю эту гору проблем? Своих десантников брать – они бы не потянули. На руководящих должностях нужны были опытные, профессиональные люди. А к тому времени весь цвет армии составляли «афганцы» – те, кто служил в руководящем составе 40-й армии. Практически все они были в прошлом моими начальниками. Как они ко мне отнесутся, будут ли выполнять мои приказы?

И самое главное: министр обороны – должность в основном политическая, отчасти – оперативно-хозяйственная. По сути, главная фигура в Вооруженных Силах – начальник Генерального штаба. Он – мозг армии, осуществляет оперативное руководство войсками. Поэтому на этом посту должен быть очень грамотный в стратегическом отношении человек, пользующийся непрекращающимся авторитетом в Вооруженных Силах.

Я долго думал о кандидатуре, перебирал фамилии. Громов? Миронов? Кондратьев? Советовский.

Все сходились в одном имени: Виктор Петрович Дубынин! Сильный штабист, прекрасный организатор, опытный боевой генерал. И замечательный порядочный, скромный человек. Но как он сам к такому предложению отнесется, согласится ли? Он в то время командовал Северной группой войск. Я набрал номер его телефона: «Мне нужен, – говорю, – начальник Генерального штаба, думаю, лучше вашей кандидатуры для этой должности нет». Он уже ко мне, как министру, на «ты» обращается: «Не знаю, Павел Сергеевич, справились ли...» Я ему отвечаю: «Если вы сомневаетесь, то что уж про меня говорить? Вы прекрасно знаете, Вооруженные Силы вас все уважают, справитесь!» «Если прикажете, я готов. Но вы же знаете, что я болен», – чистосердечно напомнил он. Действительно, я знал, что у него начальная стадия рака.

«Виктор Петрович, все это

«Ну что, товарищ генерал, я о вас наслышан, – сказал Ельцин. – Раз вы не возражаете, то проект указа о вашем назначении уже готов, я подписываю...»

Я дал Виктору Петровичу трое суток на сборы и выделил самолет, но он, как порядочный человек, вернулся уже на следующий день. Я пригласил его к себе: необходимо было срочно обсудить, кого назначать на ключевые должности в министерстве. Разногласий у нас не было, конечно же, «афганцев» – Громова, Кондратьева, Миронова. Андрея Кошкина назначил сам президент, который решил, что одним из заместителей министра обороны должен быть гражданский человек.

Виктор Петрович хотя и был хорошо знаком с ними, перед назначением встретился и очень серьезно беседовал с каждым: «Готовы ли вы работать? Как видите свою задачу на этом посту?» Мы работали с ним, как единое целое. Встречались каждое утро. Я приезжал в министерство к восьми, он уже был там. Докладывал обстановку, мы намечали задачи на текущий день, обсуждали неотложные дела, говорили о планах. Честно признаюсь: его авторитет в Вооруженных Силах был выше, чем у ministra. Я не расстраивался, наоборот, даже гордился: вот какой у меня заместитель!

Он очень быстро включился в работу Генерального штаба. Пока только назначенные замы вникали в дела, Дубынин уверенно управлял Вооруженными Силами. А чуть позже произошел эпизод, после которого я буквально влюбился в этого человека.

Моя неопытность, неполное знание обстановки порой болезненно воспринимались высшим командным составом министерства. В кулуарах начались разговоры: министр, дескать, ничего не знает, ему приходится объяснять очевидные вещи... Бабские сплетни, одним словом, расходились за мой спиной по Генеральному штабу. Я знал об этом: в желающих проинформи-

РАДИЛИСЯ ХЕРСОНЦІ

Відбулося засідання президії і правління Херсонської обласної організації УСВА, яке провів голова спілки Володимир Білій.

У ПОРЯДКУ ДЕННому були питання: інформація про чергове засідання Правління УСВА, звіт про роботу ХОО УСВА за сім місяців 2021 року, про фінансову підтримку обласної організації і про забезпечення інформаційної діяльності, кадрові та організаційні питання, про перереєстрацію районних організацій УСВА, про проект положення «Про крашу місцеву організацію УСВА і нагородження її перехідним кубком пам'яті В. П. Столяра». З усіх питань постанови прийнято одноголосно.

«ПОДІЛЬСЬКИЙ ВЗВОД» ГРАНАТОМЕТНИКІВ

У листопаді 1979 року 17 уродженців Вінницької області призвалися до лав Радянської Армії: Білінський О. І., Голуб В. В., Грималюк В. Г., Демчук В. Г., Думанський Л. І., Когут В. В., Малюта В. А., Муравський Ю. М., Овчиніков О. В., Попов Ф. М., Придуус В. М., Сас В. П., Свистак Ю. І., Собчук Ю. О., Чумак Ю. В., Яровий В. І., Яровий Ю. І.

ВІЙСЬКОВУ ПІДГОТОВКУ земляки-вінничани проходили у десантно-штурмовій бригаді (Хирів Старосамбірського району Львівської області), до складу якої входило 2,5 тисячі солдат, більшість з них українці. Рівень підготовки військово-службовців був надзвичайно високим.

Батальйон, де служили вінничани, з Хирова відправили у Термез, де він перебував з 1 січня до 24 лютого 1980 року. В ніч на 24 лютого батальйон з боєвою технікою перейшов понтона міст через річку Аму-дар'ю. Перед відправкою в Афганістан військовослужбовцям повідомили про виконання ін-

тернаціонального обов'язку.

Три доби на бойовій десантній техніці батальйон ішов через перевал Саланг до Кабула. Місяць перебування в столиці Афганістану було використано на закріпленням бойової підготовки. Після цього батальйон прибув на постійне місце дислокації – до селища Самархель провінції Нангархар (за 10 км від Джелалабада), де був аеродром вертолітного полку, який охороняли радянські солдати.

Батальйон прибув для підкріплення 66-ї окремої мотострілецької Червоно-прапорної, Виборзької, ордена Богдана Хмельницького, ордена Олександра Невського, ордена Леніна бригади. Підрозділ кидали на найважчі ділянки і в постійні рейди. В одному із взводів цієї бригади служили 17 земляків-вінничан.

В організаціях УСВА

ЧЕРГОВЕ ВИЙНЕ ЗАСІДАННЯ

Засідання президії та правління Чернігівського обласного відділення Української Спілки ветеранів Афганістану (войнів-інтернаціоналістів) проводилося вперше на Прилуччині.

ПЕРЕД ПОЧАТКОМ зібрання учасники вшанували пам'ять полеглих побратимів і поклали квіти до меморіалу загиблим в Афганістані.

У зустрічі, яка відбулася в залі засідань Прилуцької районної ради під головуванням очільника Чернігівського обласного відділення УСВА Олександра Соколова, разом з головами районних і міських організацій ветеранів Афганістану Чернігівщини взяли участь і представники керівництва органів державної влади і місцевого самоврядування – голова районної державної адміністрації Геннадій Луценко, заступник голови Прилуцької районної ради Сніжана Головкіна, начальник відділу Міністерства у справах ветеранів України у Чернігівській області Володимир Мироненко і заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради Тетяна Шкуренко.

Геннадій Луценко привітав учасників зібрання і щиро подякував за небайдужість та активну громадянську позицію, наголосивши на надзвичайній важливості проведення таких спільніх зустрічей. Заслухано звіт про роботу обласного відділення спілки у поточному році. Також активно обговорюю-

валися питання подальшої діяльності ветеранських організацій та осередків на Чернігівщині в умовах реформування адміністративно-територіального устрою, соціально-правового захисту, медичного

Володимир БЕЛЯЄВ,
учасник бойових дій
в Афганістані.

У Великолепетиській громаді висадили близько 400 дерев у рамках акції «Херсонщина кольору лісу», долучившись до програми «Зелена країна», спрямованої на збереження природи й відновлення лісів в Україні.

КРАЇНА КОЛЬОРУ ЛІСУ

У ВЕЛИКІЙ ЛЕПЕТИСІ (Херсонська область) на території парку пам'яті жертв Голодомору висадили близько 100 молодих дерев. До акції долучилися представники влади, громадської організації ветеранів і воїнів АТО, представники Великолепетиської спілки ветеранів Афганістану (войнів-інтернаціоналістів), місцевого лісництва, працівники селищної ради та мешканці селища.

За бажанням кожен міг взяти саджанці й висадити біля своїх будинків. Близько 300 дерев для висадки передано в старостинські округи.

ТУТ ПОЄДНУЮТЬСЯ СЕРЦЯ

Гарний подарунок до Дня міста зробили місцеві громаді Первомайська воїні-інтернаціоналісти на чолі зі своїм лідером Володимиром Йонгоро. Відтепер у Сквері Перемоги містян і гостей зустрічатиме оригінальний об'єкт – «Лавочка примирення».

ЦЯ НЕОРДИНАРНА ідея виникла вже давно, але спочатку не знайшла великої підтримки. І лише цього року воїні-інтернаціоналісти вирішили втілити її нарешті в життя. Зібрали кошти, закупили необхідні матеріали, узгодили місце розташування з виконавчим комітетом і приступили до роботи. Художню частину взяли на себе один з членів товариства, майстер своєї справи Олег Панченко. Допомагали йому й інші. Тож оригінальна металева ажурна лавочка стала справжньою окрасою скверу.

У невеличкому святі з нагоди відкриття цього гарного й корисного об'єкту взяли участь заступник міського голови Дмитро

Малишевський, начальник управління соціального захисту населення Ольга Колесніченко, самі ініціатори.

«Лавочку примирення» створено задля того, щоб, зустрівшись на цьому місці, кожен, хто колись образився один на одного, змогли, сівши рядком, помиритися. Саме тому, до речі, сидіння лавочки має таку незвичну, вигнуту донизу форму», – наголосив Володимир Йонга.

Тож шануймося. А раптом якесь непорозуміння в стосунках є, приходить сюди і неодмінно помиритеся. Бо це саме те місце, що поєднає серця.

Анна БЕРЕЖНА.
Фото Олени ШИРКО.

28 жовтня – День визволення України від фашистських загарбників

ПІД ЧАС Другої світової війни Україна була в епіцентрі жорстоких битв за звільнення Європи від нацизму. У січні 1943 – жовтні 1944 року сили чотирьох Українських фронтів, які налічували понад 2,3 мільйона бійців, провели низку наступальних операцій. У результаті Східно-Карпатської наступальної операції, проведеної 4-м і 1-м Українськими фронтами, війська гітлерівської Німеччини та її союзників були повністю витиснені із Закарпаття. 27 жовтня 1944 року було звільнено Ужгород, а 28 жовтня наші війська вийшли на сучасний кордон України.

Патріотичне виховання

ВИХОВУЮТЬ ЗАХИСНИКІВ КРАЇНИ

У Закарпатському обласному ліцеї з ПВФП ім. Героїв Красного поля відбулись уроčисті заходи з нагоди 22-ї річниці від дня його створення.

ВИСОКОПОВАЖНІ гости, в серед яких були ветерани війн, вручили грамоти педагогам колективу і кращим ліцеїстам. Найважливіша частина свята – вруччення погонів і беретів, складання клятви. До виконання поченосної місії врученню погонів долучилися гості, батьки і випускники.

Начальник ліцею-інтернату полковник Юрій Захаров зазначив: «Згадуючи Афганістан, ми усвідомлюємо скільки біді і горя принесло афганське десятиріччя у домівки наших земляків, скільки молодих солдат повернулися додому каліками чи з глибокими душевними ранами і скільки їх полягло. Цю сторінку

нашої історії мають знати діти та онуки.

Найцініші вітання ветеранам, учасникам бойових дій, військовослужбовцям, усім воїнам, які сьогодні надійно стоять на захи-

сті суверенітету, територіальної цілісності держави, миру та спокою нашого народу. Хочемо вшанувати всіх, хто носить високе звання Захисника України. Ми вклоняємося подвигу тих, хто віддав своє життя в ім'я свободи України, мужньо захищаючи рідну землю, та всім, хто несе військову службу в зоні бойових дій, їхній відданості українському народові, незламній силі волі та героїзму.

Нехай щира любов до України, народна повага і підтримка надають всім захисникам нашої держави сил у благородній справі служіння Батьківщині, встановлення миру й спокою на рідній землі!»

Після врученння погонів і клятви ліцеїста другокурсники продемонстрували перший комплекс рукопашного бою і комплекс зі зброєю.

Наша істория

ВОЕНАЧАЛЬНИК МИЛОСТЬЮ БОЖЬЕЙ

Из материалов «Независимой Газеты». <http://www.vdv345polk.ru>

дарстве интересовался, что и как произошло, кто виноват, какие принятые меры, чтобы как-то исправить, скомпенсировать крайне неприятную для нашей страны и армии ситуацию.

Дубынин подробно, с деталями, не спуская красок и никого не обеляя, спокойно и хладнокровно рассказал о происшедшем. С чувством собственного достоинства, без подобострасти, но с подчеркнутым уважением к собеседнику – главе государства, партии и Вооруженных Сил. А на вопрос, кто виноват в ЧП, прямо

сказал: «За все происшедшее в армии отвечает командующий». После недолгой паузы, вызванной, наверное, какими-то словами генсека, начал доклад о принятых мерах по исправлению ситуации, о политических переговорах, проведенных ночью с правительством Афганистана, и о том, какие действия запланированы по лечению пострадавших и по оказанию конкретной помощи их семьям...

Меня поразило, как кратко, четко и исчерпывающе полно доложил о проделанной и запланированной работе командующий. Настолько внятно и ясно, что у Горбачева не появилось ни одного дополнительного вопроса. И еще я почувствовал, что Дубынин умеет быстро собраться в сложной психологической ситуации и держать удар, каким бы сильным он ни был.

Вопросов мы не слышали. Но по ответам Дубынина можно было догадаться, о чём его спрашивали Михаил Сергеевич. Чувствовалось, главный человек в госу-

ни на ведение боевых действий, сделал ряд, уточняющих замечаний и утвердил замысел. Расписался в командирской карте Барынкина, сказал: «Выполнайте!»

Но тут представитель НГШ принялся высказывать свои замечания. Они коренным образом отличались от решения, предложенного командиром дивизии. Дубынин мягко остановил его: «Думаю, комдиву виднее, как решать поставленную перед ним боевую задачу. Он на КП не первый день». Но московский генерал не унимался. Тогда не выдержал и командующий: «Кто здесь командир?! – вскипал он. – Кто будет отвечать за результат операции – вы или Барынкин?!» Представитель Генштаба примолк.

Каждый из присутствовавших тогда на КП 108-й, а там были не только офицеры управления дивизии, но и представители входящих в нее полков, даже солдаты, понимали: представитель НГШ мог потом нажаловаться на Дубынина своему начальнику. Тот из ложного, не всегда справедливого представления, что вышестоящий командир всегда прав, спустил бы на командующего армии всех собак и, что опаснее всего, мог объявить ему взыскание. Это надо было командарму?! Вряд ли. Но не защитить своего комдива на глазах у его сослуживцев tot же не мог. Авторитет офицера, честь подчиненного, жизнь воина для Виктора Петровича, говорил потом Барынкин, всегда були выше и значительнее, чем какие-то мелкие кар'єрные соображен-

Честь подчиненного и жизнь воина – прежде всего

Командиром дивизии полковник Барынкин стал в Афганістані. Прибыл «за речку» 7 июля 1986 года, принял 108-ю мотострелковую и – как с корабля на бал – на Панджшерскую операцію.

Дубынин появился на КП 108-й за день до начала операции. С ним прилетел і генерал для особых поручений начальника Генерального штаба. Командующий заслушав доклад комдива о его реше-

Наша история

Наш герой – последний ветеран Второй мировой в поселке Обуховка Днепропетровской области. Он пережил немецкую оккупацию, на его глазах отправлялись на фронт односельчане, многие из которых не вернулись домой. Сам же Семен Панфилович Калныш после призыва поехал не на Запад, а на Восток. Через всю страну, которая только начинала оживать после страшнейшей войны и не знала, что ее сыновей ждет еще один тяжелый бой – по договоренности с союзниками Советский Союз готовился объявить войну Японии, чтобы поставить точку в разгроме созданного нацистами военного блока. Он пережил тот огненный август, хотя и был ранен. Дожив до весьма преклонных лет, через всю жизнь пронес любовь к родной Обуховке и память о своем героическом поколении, ушедшем на фронт. Написал три книги по истории родного села и сейчас работает над четвертой.

– Семен Панфилович, когда вас призвали в армию?

– В конце октября 44-го года из девятого класса. Часть тех, с кем я призывался, попала в боевые подразделения, месяцы прошли курс молодого бойца, научились стрелять, гранаты бросать и попали в боевые части, но в основном были в резерве. А нас два эшелона отправили на Тихоокеанский флот. Еще шли бои в Германии, а эшелоны наших испытанных в боях закаленных войск уже шли на Дальний Восток.

– Вы знали, что будет война с Японией?

– Нам не говорили. Когда нас туда привезли, мы прошли курс молодого краснофлотца. Там было два Тихоокеанских флота: пятый и седьмой. Я попал в пятый, в годичную школу радиистов. Мы окончили ее за пять месяцев. В основном была практическая работа – с морянкой. Теорию мы уже потом после войны изучали. И материальную часть. Ты знаешь, как включить, как подключить радиостанцию. Она же переносная. В одной – питание, в другой – коробки приемопередатчика, аппаратура. Сдал экзамены на «отлично». В газете Тихоокеанского флота «Боевая вахта» напечатали фотографии выпускников-отличников. Эту газету я отправили домой. Окончили мы школу, нам, 17 радиистам, объявляют готовность номер один, на три дня сухой паек получили.

– Что входило в сухой паек?

– Масло, консервы, колбаса, сахар, галеты, хлеб. Война началась – было по 600 грамм хлеба, а то и 900 – по триста грамм в сутки. Морской паек хороший был. За месяц здоровенные пацаны стали. Отправили нас в Находку. Там уже стоит закомплектованная эскуадра, радиистов последними погрузили. Когда 8 августа мы уже вышли в открытое море, за гравицами Союза, нам объявили, что идем высаживаться десантом в Корею, что начинается война с Японией, она будет объявлена 9 августа.

– Когда вы вступили в бой?

– 9 августа в 10 часов утра нас высадили на японский укрепрайон Сэйсин. Там обрывы несколько метров, скала, тут сразу каменоломни и море. Шторм бьет в скалы – все отполировано. Японцы были наверху и обстреливать нас не могли – мы были слишком близко к скалам. С

шестью радиистов, тогда командир отряда решил дать охрану – каждому радиисту по два человека.

– **Охранникам приходилось спасать вас?**

– Меня охранять был назначен москвич Кузьмичев. Я же работаю во время боя: идут команды, идут донесения, один отряд докладывает, другой получает приказания. Передаем же только микрофоном. Ключами мы там не работали. А бой был близкий, один японец подбежал ко мне, занес клинок... Но тут подскакивает Сержек Кузьмичев и сражает его. На него набросились три японца... Он мне спас жизнь, а сам погиб. Моряки

были примерно 50 процентов украинцев в нашем десанте. Остальные – с Черноморского, Балтийского и Северного флота. И когда объявили, что будет война, нас командиры инструктировали: только смелость, никакой паники. Если ты японца не убьешь, то он тебя убьет. И сражаться до последнего патрона.

У меня был пистолет и патроны, но я ни разу не выстрелил. И когда мы со старшескими вспоминаем, они спрашивают, сколько врагов убил, отвечаю: ни одного. Я был радиистом, и задача моя – не убивать, а обеспечить четкую связь.

– **Вы были ранены?**

горали И у каждого почти краткий курс ВКПБ был. Они все уехали практически коммунистами.

– **Какой у вас осталась в памяти война с Японией?**

– Память она оставила самую впечатляющую. Это ведь была молодость. Я помню каждый шаг, как мы высаживались на косу. Баржи десантные быстро нас высадили на косе. Мы пояс в воде со всем оборудованием, 27,5 кг радиостанция, рюкзак...

– **Какое у японцев было вооружение?**

– Такое же, как и у нас. Стрелковое вооружение, самолеты, танки.

– **А у вас техника была?**

– Только автоматы, ручные пулеметы.

– **Вы были в составе морской пехоты?**

– Это были моряки, снятые со всех кораблей. С крейсера, например, снимали 150 человек. Я практику проходил на крейсере. Средний крейсер – команда 1000 человек. Немцы боялись моряков. Японцы тоже. И одну черту я хочу еще отметить. Вот сейчас говорят, что политруки заставляли кричать «За Родину! За Сталина!» Нас никто не заставлял, и мы кричали: «За Сталина, вперед!»

– **Вы выжили в таких тяжелых боях. Наверное, вы очень везучий человек?**

– Всю жизнь мне везло. Семь лет прослужил старшиной группы радиистов. Интеллигенция флота. Радисту больше 10 килограммов нельзя поднимать, потому что сбиваешь руку, перенапрягаешь. Работаешь же на ключе. Зарплата у меня была 525 рублей. Моряк у нас получал 180, а солдат получал на сущее 30. Несправедливость. Старшина у сухопутчиков получал 70, а я получал 450 плюс 75 как радиист первого класса.

– **Как отмечали день победы над Японией?**

– Нам объявили, что три дня не будет никаких занятий. Выдали спирт. Бескозырки вверх летели. У нас была рота связи из одних девчат. Все обнимались, целовались. Это было восторг, торжество. Сложно передать словами.

– **Кого из сослуживцев, командиров хотели бы вспомнить?**

– Запомнился командир взвода крымчанин Гонтарь. Ребров, Сахно, Вахманюк были у меня радиистами. А вообще с кем я служил, могу назвать сотню-две.

– **Семен Панфилович, что бы вы хотели сказать современной молодежи?**

– У нас сейчас говорят, что молодежь какая-то не такая – несеребряная, разбалованная. А кто кует эту молодежь? Почему она такая? Я когда был пацаном, дедушка с бабушкой тоже говорили, что не такие сейчас дети. Хочу пожелать уверенности в том, что рано или поздно этот бедлам закончится в Украине. И от них многое зависит.

Беседовал Евгений ЛЕВЧЕНКО.

ЖАРКИЙ АВГУСТ 45-ГО

ВСПОМИНАЕТ УЧАСНИК ПОСЛЕДНЕЙ ДЕСАНТНОЙ ОПЕРАЦИИ ВТОРОЙ МИРОВОЙ ВОЙНЫ

корабля они пустили авиацию, но проспали. Мы высадились, ни одной потери не было, ни одного выстрела. Они пытались пробомбить, но бомбы падали на их же позиции. С кораблем можно было просто «прилепить» весь десант, но наша авиация висела в воздухе.

Ну и первый бой – рукопашный. Наша задача была не завоевать территорию, а удержать военный контингент, чтобы войска отсюда не сняли и не перебросили на другие участки. То есть нужно было сковать часть армии. Мы успешно это сделали. 14 августа нам сказали, что к этому времени осталось 247 из 700 человек отряда. Из 17 радиистов нас двое осталось, нам объявили, что мы награждены солдатским орденом Славы. Японцы охотились за

Семен Панфилович КАЛНЫШ имеет 45 правительственных наград – трудовых и боевых. Из них шесть – ордена. Сегодня он председатель Совета ветеранов Обуховки и почетный ее житель.

радистом и за командиром. А остальных можно уже голыми руками брать.

Я в книге написал, что счастливый человек. Первое мое счастье – я не знал, что проживу столько лет. А тогда в порту из семнадцати радиистов нас осталось двое на 14-й день.

Весь отряд состоял из восьми подотрядов. В подотряде сто человек. В каждом подотряде два отряда. Мое счастье, что попал к командиру отряда. Когда за два дня было убито

были очень дружные, сплоченные.

На Дальний Восток направили два эшелона из Украины. Командующий Тихоокеанским флотом вице-адмирал Дёмышев Иван Степанович когда уже знал, что будет война, просил у Сталина десантников из Украины. И вот сформировали Крым, Днепропетровск и Киев два эшелона и направили туда. Пять десантов высаживались: три в Корее (Сэйсин, Расин и Юки), один на Сахалине и один на Курилах.

На Дальний Восток направили два эшелона из Украины. Командующий Тихоокеанским флотом вице-адмирал Дёмышев Иван Степанович когда уже знал, что будет война, просил у Сталина десантников из Украины. И вот сформировали Крым, Днепропетровск и Киев два эшелона и направили туда. Пять десантов высаживались: три в Корее (Сэйсин, Расин и Юки), один на Сахалине и один на Курилах.

Как заявляют в ООН, средства нужны на финансирование афганских медицинских учреждений, проекты по доставке воды и ее очистке, а также на поддержку проектов образования для женщин и детей. Около 3,5 млн афганцев проживают в лагерях для временно перемещенных лиц. Более 800 тыс. из них – это новые беженцы, которые лишились своих домов в результате наступления талибов. Для них нужны новые палаточные лагеря и продовольствие.

Афганистан сегодня

КАК ПОМОЧЬ АФГАНЦАМ, НО НЕ «ТАЛИБАНОУ»

По различным оценкам от 11 до 14 млн афганцев зимой будут испытывать голод или недеядие из-за нехватки средств на покупку еды и засухи, которая охватила страну в этом году. Ситуация может ухудшиться, если «Талибан» не получит достаточный объем гуманитарной помощи. 18,4 млн афганцев (т. е. около половины населения страны) будут требовать гуманитарной поддержки в ближайшие месяцы.

Не отказываясь от участия в гуманитарных миссиях, ряд стран выразили свои сомнения в их эффективности. Например, представители немецкого правительства напомнили, что ООН в прошлом году запустила «Глобальный план гуманитарного реагирования» и затребовала от доноров дополнительно 10 млрд долларов. Целью сбора этих средств являлась борьба с гуманитарными последствиями пандемии COVID-19. Средств этого фонда, считают в Берлине, будет достаточно и для предотвращения гуманитарного кризиса в Афганистане. Вопрос только в том, насколько эффективно используются эти средства.

Берлин пообещал увеличить гуманитарную помощь Афганистану и близлежащим странам до 500 млн евро. При этом США и ФРГ являются крупнейшими донорами «Глобального плана гуманитарного реагирования» ООН, в который, однако, доноры внесли пока лишь 3,8 млрд долларов, то есть около 40% от запланированного.

На фоне этой дискуссии, разворачиваемой

накануне встречи «большой двадцатки», запланированной в конце октября в Риме, Управление по координации гуманитарных вопросов ООН заявляет, что «гуманитарные организации обеспокоены сообщениями об «условном гуманизме» или попытках «использовать» гуманитарную помощь в политических целях». Многие страны продолжают требовать от правительства «Талибана» уважения к правам человека и особенно к правам женщин, как условие для возобновления каких-либо отношений с Кабулом. Однако необходимость срочных гуманитарных акций, вероятно, изменит такой подход.

А вот для «Талибана» сложившаяся ситуация в гуманитарной сфере страны – удобный повод расширить каналы коммуникации с внешним миром, который не спешит официально признавать новых правителей Афганистана.

На днях в Кабуле побывал специальный посол МИДа Великобритании Саймон Гасс, который встретился с министром иностранных дел талибановского правительства Амир Ханом Муттахи. В ходе первого официального контакта с «Талибаном» британский дипломат обсуждал гуманитарный кризис, угрозу терроризма и безопасность британских граждан, а также права женщин. В свою очередь, представитель «Талибана» добавил, что также стоял вопрос о «возобновлении дипломатических контактов двух стран».

Контакты с «Талибаном» через своих посольников также поддерживают Китай и Россия. При этом, не выдвигая каких-либо формальных требований, они также оказывают Афганистану гуманитарную помощь.

Примечательно, что в начале октября стали поступать сообщения, что в провинции Бадахшан на границе с Китаем отряды «Талибана» проводят операцию против уйгурских боевиков из «Исламской партии Туркестана». Талибы переселяют уйгуров в провинцию Нангархар на границе с Пакистан-

ном. Наблюдатели считают эти действия результатом тайных договоренностей Кабула и Пекина.

Россия, в отличие от Китая, только собирается или обещает помочь Афганистану, но уже договаривается с талибами о безопасности границ государств Центральной Азии.

Политическую поддержку правительству «Талибана» открыто выражают Пакистан и Катар.

В сентябре ООН были получены письменные заверения талибов, что они готовы оказать полноценную поддержку гуманитарным миссиям. Отдельным коммюнике талибы даже пообещали сотрудникам ООН вооруженную защиту со своей стороны, если в таковой защите будет необходимость. Также «Талибан» заявил о своей приверженности исламским целям развития страны, намерении искоренить там наркотрафик, обещают бороться с терроризмом.

В ООН полагают, что для мирового сообщества было бы большой ошибкой проигнорировать эти сигналы со стороны «Талибана». Гуманитарная авиаслужба ООН возобновила полеты своих самолетов в Кабул.

Конференция в Риме станет еще одной проверкой на эффективность международных институтов и солидарности народов. Иначе в обескровленную войной страну придет голод и холод.

Алексей КОВАЛЬ.

– И все-таки, как так получалось, что были пропавшие без вести?

– Это, наверное, больше в населенных пунктах, в городах, случалось, что за расположение части ушел. У нас такого не было, и, повторю, если боевые действия, чтобы где-то кого-то бросили, кого-то оставили – такого не было. Но опять же, говорю о своем опыте. Я когда-то с одним летчиком беседовал, он служил в 86-м году. Говорю: «У нас такого не было, чтобы авиация налетела. Помню, что стояли мы в оцеплении в ауле, а «духи» конкретно засели в одном доме на окраине аула. Тогда ПЗРК у них не было. Там сложная местность, нас сначала штурмовать отправили, а потом мы оценили этот аул, подогнали боевые машины и вызвали вертолеты. И вертолет ювелирно, чуть ли не по головам ходил и из пушки расстреливал этот дом, где «духи» засели. Но это один-единственный эпизод. А так, чтобы аул бомбить, такого у нас понятия не было». А он говорит: «Да что ты говоришь. Бомбили, и я лично принимал участие». Да, на горе бомбили, но вот так ровнять с землей аул, такого не было у нас. После нас – может быть, не спорю. Даже тем, которые после меня служили, я рассказываю, что под Гератом месяц прочесывали, вышли, разделились и в трусах стоим. Тут якобы стыдно: здесь афганцы, а нас, советских солдат, проверяют. Они мне тоже: «Удивительно! Не может быть, чтобы такое было». Я говорю: «Да, вот так нас проверяли и перепроверяли, чтобы нигде никто ложки никакой не взял!».

– Вас представили к ордену Красной Звезды.

– Я не знал. А потом уже писали представления на награды. Никто ничего не знал. Мы так и ушли на дембель. А потом в 82-м году на фабрику, где я работал, позвонили из райкома партии, что я представлен к государственной награде. На фабрику пришли, вручили – и все.

– Такое понятие как милосердие на войне возможно?

– Когда война еще недолго идет, то, конечно, возможно.

– Ну вот, допустим, помочь местному населению оказывали?

– Местным еще и как помогали. Особенно зимой, наши, которые в Кабуле стояли, отапливали печки солярой. Соляра доставлялась из Советского Союза. Зима с 80-го на 81-й холодная была, наша дивизия и другие части сами мерзли, а все же помогали афганцам.

– Медикаментами помогали?

– И продуктами, и медикаментами. А как же. Помню: одна доктор в Афганистане служила, так рассказывала, что афганцы, если какая беда, старались к нам им помочь обращаться. Потому что если к афганскому хирургу попадешь, то сразу отрежут и руку и ногу, и никто тебя выхаживать не будет. Это наши старались сохранять конечности до последнего и при разных несчастных случаях и болезнях боролись за пациента до последнего.

– Проходили ли вы какие-нибудь мероприятия по профилактике болезней?

– С конца июля 80-го началась эпидемия желтухи в 40-й армии. Наш батальон перебрасывали в Шинданд для операции в Герате, и там начали делать прививки от гепатита. И я через месяц после прививки уже был болен. Из Герата меня тогда в Шинданд отвезли, и оттуда нас, несколько заболевших, перебросили в Кабул. Много боль-

ных было, начали в Союз нас отправлять. И нашу группу отправили, через месяц – обратно в Афганистан. Лечения как такового не было. У нас в госпитале тем, у кого тяжелая форма была, капельницы ставили. А легкая и средняя – давали утром две витамины. Хочешь – ешь, хочешь – водой разводи и пей. Вот это и все лечение. Потом дали две банки но-шпы на дорогу.

– Конфликты случались?

– В палатке, когда уже было не о чем говорить, то стычки были, например, где лучше жить, свободней. А потом, когда аргументы заканчивались, все объединялись на москвичей.

– До драк не доходило?

– Нет, потом мы с москвичами и

– Командир роты Борщ Виктор Михайлович. На тот момент старший лейтенант. Замкомандира Лось. Командир второго взвода Долгов. Мой командир взвода – Танин Валентин. На «гражданке» умер.

– Кем вы работали после армии?

– Я в основном работал слесарем-сборщиком на заводе. Высшего образования не имею, к сожалению, ведь оно очень помогает в жизни. Образование духовное у меня есть: училище Черниговское и Киевская семинария.

– Решение стать священником вы в Афганистане принял?

– Нет. Здесь, в Чернигове, наставитель храма подвел меня к такому решению.

греют душу твою, а не водка, друзья, сослуживцы.

– А церковь?

– Это в первую очередь. Но опять же, невольник – не богомолник. От отчаяния, так сказать, в монастырь не идут.

– Есть ли шанс, что люди станут добре?

– Людей надо воспитывать, учить. Нужно с детства «сечь» в людях уважение к закону, порядочность. И здесь огромная роль лежит на государстве.

– А государство озабочено совсем другим.

– Я не знаю, о чём они думают, но только, по-моему, не об этом. А из этого все берёт начало. Как бы ни меняли парламент, но если человек не воспитан в том, что чужого братья нельзя? Ну какие новые

получали раненые, погибших на-граждали посмертно.

– Смотрите фильмы про войну в Афганистане?

– Нет.

– То есть не можете сказать, правда ли там показана?

– Да это чушь какая-то. Особенно когда показывают, как душманы очередями стреляют. Они одиночными стреляли.

– Почему?

– Потому что боеприпасы экономят нужно. Это раз. А второе – они же ребята опытные, в горах одиночными – это более точная стрельба. То, что молодому на полчаса боя, опытному бойцу на три дня хватит. Просто так «шмялить» – это не боец. А «дых» рождается с «буром». Потом автомат ему дают. Этот как составляющая его костюма.

ЖИЗНЬ ВО ХРИСТЕ

– Люди часто задаются вопросом: как соотносятся между собой православная вера, которая учит любви и смиреннию, и воинская служба, на которой человеку приходится убивать ближнего?

– Да, война – это зло. Но надо выполнять свой долг перед Отечеством, в котором ты родился, которому служили в армии и в милиции, полиции другие люди. Служили – и поэтому ты родился, а не был убит вместе с родителями. Каждый должен выполнять свой долг. Просто православный человек должен помнить, что с пленными не воюют, раненых не добивают и даже на войне чужое братья нельзя. Оружие – да. Головы – можешь взять пищу. Но мордество на войне – это вдвое преступление. Вот этими принципами надо руководствоваться, и если верующий человек служил и случилось споткнуться, не наматывать соплей на руку, а мужественно поднимаясь, делай разбор ошибок своих и двигайся дальше.

– Как оставаться добрым в этом мире?

– Чтобы оставаться добрым, милосердным христианином в этом мире, надо правильно понимать заповеди и жить по ним. Но сам ты правильно не поймешь. Для этого есть церковь, проповедь и жизнь с ошибками, с шишками. Но если случилось споткнуться, не наматывать соплей на руку, а мужественно поднимаясь, делай разбор ошибок своих и двигайся дальше.

С Богом.

– Ну да, а как же. А у нас бывает так: споткнулся – и все, я больше в церковь ходить не буду, у меня не получилось. Не получилось сейчас – потому получится, но жизнь надо прожить. И предстать перед Богом с грузом того, что ты заработал, чому научился.

– Сейчас многие говорят, что вот, мол, батюшка ездит на машине, шикует, так я и не буду в церковь ходить.

– Так ходи к тому батюшке, который не на машине. Нет скромности у нас, культуры внутренней как у простых людей, так и у священников.

– У священника тоже ведь есть грех гордыни?

– Он такой же человек. Когда становится священником, епископом, с гордыней надо бороться. Ведь не зря Господь и Иуда допустил к себе. Это люди, это живой организм. А среди людей возможно грехопадение, отречение и все прочее.

– Как с этим бороться?

– Борись в себе, с собой борись. Ты один с Богом. Если действительно будешь веру в себе воспитывать, выращивать, то волны житейские тебя не тронут. Будут трогать, но не побегут. Это всегда было так. Без скорби нет христианства. И пусть это будет самая страшная наша скорбь, что кто-то на дорогой машине ездит. Только не будем друг друга резать и стрелять.

– Депрессия – бич современного общества. Люди постоянно ищут выход из этой напасти и не всегда находят.

– Здесь никакой психолог не поможет, помогают только молитва, добрые дела и труд. Но, с другой стороны, здесь, надо смотреть в греховность свою. Потому что очень часто есть грех неосознанный, неисповеданный, даже не понимаемый человеком. Но человек не желает с ним порваться. Вот это зачастую и приводит куниению. Пока не уберешь, то начало успешной борьбы невозможно. И самое главное – любое дело надо начинать с искренней молитвы.

ДЕСАНТНАЯ ДУША ПРОТОИЕРЕЯ ВЛАДИМИРА

О войне и мирной жизни, о вере и милосердии – завершение беседы журналиста Евгения Левченко с десантником-«афганцем», клириком Свято-Вознесенского храма Чернигова Владимиром Вильховиком.

деревня с городом нормально жили. Национализма не было. У нас представителей Кавказа по одному было. Слава Богу, все мирились и дружили, смотрели более на то, какой ты в быту, когда надо окопы рыть, увиливаясь или нет. И на боевых. Там сразу все видно...

– А бывали случаи трусости?

– Конечно, было. В армии в Союзе смотрели как: человек накачанный, здоровый, в сложной обстановке за себястоит. В горах, бывало, оказывается не просто трусом, а ничтожеством. Такие становились одинокими. А другой смотришь – маленький, тщедушный, но ему доверишь спину прикрывать.

– К вам звезды эстрады приезжали?

– Приезжали. Мы как раз были в Кабуле. За боеприпасами поехали. Кобзон приезжал. Это я четко помню.

– Как вы проводили свободное время?

– В свободное время у нас была чистка оружия. Сели, поговорили, на гитаре поиграли – вот это и все.

– Употребляли в подразделении наркотики?

– До госпиталя нет. А когда вернулся, полпроты уже курили. Слава Богу, не кололись. Но курили сильно.

– Случалось ли заключать перемирие с душманами?

– У нас в таком не было нужды. Я не знаю, как дальше, но в нашем случае у нас такого не было, что душманы в таком положении, чтобы мы с ними должны были договариваться. Все времена мы превалировали. И подавляли и разбивали.

– Но что люди могут сделать?

Стать добре? Начать наконец-то жить по Божиим Законам?

– А что им до этого мешало так жить? Как опытный солдат говорю: сколько бы ты ни воевал, а к новой войне надо по-новому привыкать. Опыт твой опытом, но в новую войну ты вступаешь все равно по-новому. Спаситель сказал: все равно до конца рода человеческого будут и войны, и землетрясения, и катаклизмы различные, и болезни, и страдания, и смерть, и любовь. Все это будет. Никуда ж от этого не денешься.

ВРЕМЯ ДЛЯ ЖИЗНИ ПОСЛЕ ВОЙНЫ

– Как вы адаптировались к мирной жизни?

– Это лучше не вспоминать. Адаптация... Ты как загнанный зверь: нервы расшатаны, никому не нужен. Никто тебя не будет слушать. Ни снисхождения, ни помощи никакой.

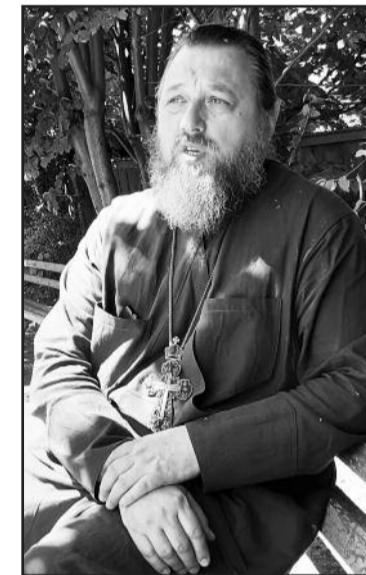
Если бы нас хоть в санатории отправляли, хоть таблетками успокоительными пролечили. А так все в себе

переносишь. Если в первое время выхлопная труба от автомобиля выстрелил, ты не знаешь – падать или автомат искать. А с другой стороны, у человека, бывшего на войне, есть прямая некая разделенность – это враг, а это друг. Понимаете, оттенков нет.

– А на гражданке полутона появляются?

– На гражданке – да. Всякое в жизни бывает, но нужно как-то выходить из ситуаций. Это тяжелая адаптация. Помню, первые годы три: ляжешь спать – снятые горы, горы, горы. Ложишься уставший, спиши уставший, просыпаешься тоже уставший.

Единственное, что спасает – держаться семьи, сдерживать себя в отношении близких своих: жены, детей. Они быстрее ото-

лица? Эти «новые» лица в те же школы ходили, в те же садики.

– Что вы чувствовали, когда в 90-е восстанавливали храмы?

– Тогда много работы было, люди хлынули в храмы. Сначала хлынули, потом отошли, некоторые вернулись. Религиозное чувство есть у каждого человека. Мы созданы такими. А вот бороться с собой, со страстью – это гораздо тяжелее. Исправлять себя. На этом этапе очень многие, конечно, отошли.

– В 90-е бандиты не приглашали вас в «бригады»?

– Меня, Слава Богу, минула чаша сия.

– Но вы такую школу прошли.

– Если брать мою роту, то я на предпоследнем месте был. Там такие ребята герои. Были такие у нас, что и в рукопашной дрались.

– Расскажите, пожалуйста.

– Это было под Барикотом. Операция в провинции Кунар. Там есть Данганское ущелье. И получилось, что здесь рота пошла на гору. Вся. Как раз был тот случай, когда операторы оставили с механиками возле боевых машин на узенькой тропинке. А справа на другой стороне высохшей реки – гора. Туда отправили взвод. Было это на границе с Пакистаном, горы такие, поросшие кустарником, трудно воевать. И пошли наших членов восемь или девять. Был сильный бой нашей роты, много раненых. Их потом пришлось снимать на вертолетах.

Там, куда пошел взвод прикрытия, неожиданно появилось раза в три больше душманов. Они заметили, как наши поднимались. И начался бой. Кто успел – благополучно отступил. А один боец, Матюрион из Волгограда, не успел перепернуть затвор, и тут душман на него выскоцил. И они сцепились. Враг был с ножом, наша за лезвие схватил, и так они боролись, пока он немножко не приудишил этого душмана. Рука у него была порезана сильно.

– После дембеля вы с сослуживцами общались?

– Да не до этого как-то

ЗНАМ'ЯНЦІ – ЛІДЕРИ НА ВСІХ РУБЕЖАХ

Знам'янський міський спортивно-технічний клуб Товариства сприяння обороні України, Кіровоградська обласна організація Всеукраїнського дитячого патріотичного об'єднання «Майбутнє України» та обласна організація УСВА провели традиційні змагання в військово-спортивних багатоборств.

УЧАСНИКАМИ были команды Знам'янського МСК ТСОУ, Онуфріївського патріотично-спортивного клубу «Саланг», Світловодського ПСК «Перевал», ПСК «Захист» з Олександрії та команда ВПК «Цитадель» з Кропивницького.

Змагання проходили на п'яти рубежах: стрільба з пістолета; підтягування на поперечині; виконання підйому переворотом; подолання смуги перешкод; біг на дистанцію 3 км. Спортсмени зі Знам'янки стали лідерами на всіх рубежах і вибороли перше місце і перехідний кубок.

Голова Кіровоградської обласної організації ВДПО «Майбутнє України», директор Знам'янського

МСК ТСОУ В. Колебіденко висловив ширу подяку за багаторічну співпрацю й допомогу Заслуженому тренеру України А. Ярошевському, виконувачу обов'язків голови Кіровоградської обласної організації УСВА О. Гайдабурі, за кубки і медалі – директору Олександрийської ЗАШ В. Павленку, головному спеціалісту відділу молоді, спорту та охорони здоров'я А. Сугарєву, за можливість проведення змагань і тренувальних зборів – директору Олександрийського аграрного ліцею В. Афанасьеву.

I. ІВАНЕНКО,
заступник директора
Знам'янського МСК
ТСО України.

КОЗАЦЬКІ ЗАБАВИ

У Чернігові проведено відкриті багатоденні змагання пам'яті загиблих в Афганістані воїнів-інтернаціоналістів зі спортивного орієнтування «Козацькі забави» серед учнівської молоді.

У лісопаркових зонах міста зібралися учасники від малечі до дорослих, аби за допомогою карт та компасу визначити, хто краще орієнтується на місцевості. У змаганнях на середній і короткій дистанціях своїміння і навички продемонстрували 240 спортсменів-орієнтувальників з Києва, Чернігова, Батурина, Куликівки. Хлопці та дівчата брали участь у змаганнях окремо по кожній з шести вікових груп зі збереженням соціальної дистанції та карантинних вимог.

Змагання вже дев'ятнадцятий рік поспіль організовуються і проводяться за підтримки Чернігівського обласного відділення УСВА та правління у справах сім'ї, молоді і спорту міської ради для популяризації спортивного орієнтування, залучення учнівської молоді до постійних занять фізкультурою та спортом, патріотичного виховання молоді, увічнення пам'яті воїнів-інтерна-

ціоналістів, які загинули в Афганістані.

Загальне керівництво і суддівство здійснювало Центр дитячо-юнацького туризму, краєзнавства та військово-патріотичного виховання міської ради. У напруженій боротьбі розіграно 12 комплектів нагород. У загальному залику перше місце посіла команда

Спорт і відпочинок

По ініціативі Харківського городського Союза ветеранів Афганістана (воїнов-інтернаціоналістів) состоялся 9-й турнір по дзюдо пам'яті воїна-«афганца» Владимира Александровича Киселя, який був награждений тремя медалями «За отвагу».

В ЛЕГКОАТЛЕТИЧЕСКОМ манеже Харківської областной организации физкульттурно-спортивного общества «Динамо» соревновались около 100 юных спортсменов в возрастной группе 2009–2010 и 2011–2012 годов рождения.

Первый заместитель председателя ХГСВА Михаил Быков отметил, что турнир по дзюдо памяти В. Киселя – это продолжение работы харьковских ветеранов поувековечиванию памяти о подвигах воинов-интернационалистов, мотивация молодёжи заниматься спортом, вести здоровый образ жизни, и поблагодарил «Единую социальную сеть» Харьковского городского совета за поддержку в организации соревнований.

РАСТУТ ОТВАЖНЫМИ

Больших и яких спортивных побед пожелал юным спортсменам вице-президент областной федерации дзюдо Руслан Гуляев.

Несмотря на юный возраст, участники показали настоящий спортивный характер и прекрасную подготовку. Все, кто выходил на татами, хотели победить и стать лучшими. Поэтому каждый поединок был интересным и захватывающим.

Почётный председатель городского Союза ветеранов Афганістана Виктор Коваленко поздравил всех с прекрасным спортивным праздником, вручил грамоты и медали победителям.

Пресс-служба ХГСВА.

міста Батурина, другими фінішували спортсмени з Куликівки.

За доброю традицією нагородження переможців і призерів відбулося в центрі Чернігова біля меморіалу «Незабутнім синам Чернігівщини, полеглим в Афганістані». Участь у заходах взяли батьки загиблих, активісти ветеранського руху, представники громадських організацій та небайдужі громадяни міста. Після покладання квітів до пам'ятних плит заступник голови Чернігівського обласного відділення УСВА (воїнів-інтернаціоналістів) Станіслав Віхров і заступник директора міського Центру дитячо-юнацького туризму і краєзнавства Геннадій Курпіренко привітали учасників змагань, вручили переможцям і призерам пам'ятні медалі, солодкі подарунки і грамоти.

Володимир БЕЛЯЄВ,
учасник бойових дій
в Афганістані.

ПЕРЕДПЛАТА-2022

Побратиме, це наша з тобою газета!

Газету Української Спілки ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) «ТРЕТИЙ ТОСТ», де друкуються законодавчі матеріали з питань соціального захисту сімей загиблих військовослужбовців, інвалідів війни, учасників бойових дій, юридичні консультації, матеріали про життя і роботу організацій УСВА (територіальних, місцевих, районних), спогади, проза і поезія, можна оформити за Каталогом видань України «Преса поштою»:

- на сайті ДП «Преса» www.presa.ua,
- на сайті АТ «Укрпошта» www.ukrposhta.ua,
- у відділеннях поштового зв'язку,
- в операційних залах поштamtiv,
- у пунктах приймання передплати.

Оформити передплату з поточних місяців також завжди можна до 16 числа (включно) кожного місяця, що передує передплатному.

Мінімальний передплатний період – один місяць.

Наш індекс – 30224.

Вартість передплати з урахуванням приймання передплати і доставки складає:

- на місяць – 14 грн,
- на три місяці – 37 грн,
- на шість місяців – 68 грн,
- на рік – 130 грн.

Підтримуйте газету воїнів-інтернаціоналістів «Третій тост» своєчасною передплатою.

ПРЕС-СЛУЖБА УСВА.

ЗГАДАЛИ ЗАГИБЛІХ ЗЕМЛЯКІВ

У житловому масиві Хотінь в Калуші на Івано-Франківщині відбувся шаховий турнір, присвячений пам'яті загиблого в Афганістані Ігоря Семанишина та воїна АТО Павла Ліщинського.

У ХРАМІ святого Миколая було проведено панаходу. На території Калуської гімназії №9 відбулось урочисте віче. До слова було запрошено першого заступника міського голови Мирослава Тихого, учасника бойових дій в Афганістані, декана Войниловського отця Богдана Никоровича, голову Калуського територіального об'єднання воїнів-«афганців» Володимира Сорохтея.

Калуське територіальне об'єднання ветеранів Афганістану для проведення шахового турніру придбало медалі, дипломи, подяки, подарунки батькам загиблих.